

Dino har klippt sig i pekfingret. Han sitter i frökens knä och alla barnen har samlats för att se på och hjälpa till. Hassan klättrar upp på en bokhylla för att se lite bättre men bokhyllan är ostadig och faller till marken. Fröken får en av kanterna i huvudet. Hon ramlar och ligger alldeles stilla på golvet. Som tur är har barnen övat på att slå nödnumret 112.

”Vaddå 112?” är en samling sagor som informerar barn om när man ska ringa 112 och om de själva kan hjälpa till när en olycka är framme. Ju tidigare barn och ungdomar lär sig om nödnumret, desto tidigare kan vi tillsammans rädda liv och minska skador. Kunskapen om 112 är livsviktig och vi tackar för att du, genom att läsa sagorna, hjälper oss i vårt informationsarbete.

Prova gärna att göra sagorna som teater, så får ni bra träning om någon av er kommer att behöva ringa 112 någon gång.

Sagorna är författade av Annika Dopping i samarbete med SOS-operatörer med mångårig erfarenhet. De är inspirerade av situationer där barn, tack vare att de känt till 112, har kunnat hjälpa till vid olyckor.

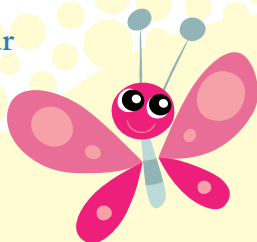
www.112.se

112 – Rädda liv. Rädda egendom.

"VADDÅ 112?"

TRE LIVSVIKTIGA SAGOR OM SMÅ HJÄLTAR.

ANNIKA DOPPING

Utgiven av SOS Alarm

Denna bok är inspirerad av verkliga händelser,
författade av Annika Dopping tillsammans med SOS Alarm.

© Text: Annika Dopping, 2012
© Illustrationer och grafisk form: Innovaform, 2012

Allt material är fritt att kopiera men får inte användas i kommersiellt syfte.

www.112.se

112 – Rädda liv. Rädda egendom.

"VADDÅ 112?"

TRE LIVSVIKTIGA SAGOR OM SMÅ HJÄLTAR.

ANNIKA DOPPING

VERA GÅR VILSE

"EN LIVSVIKTIG SAGA OM EN MODIG TJEJ"

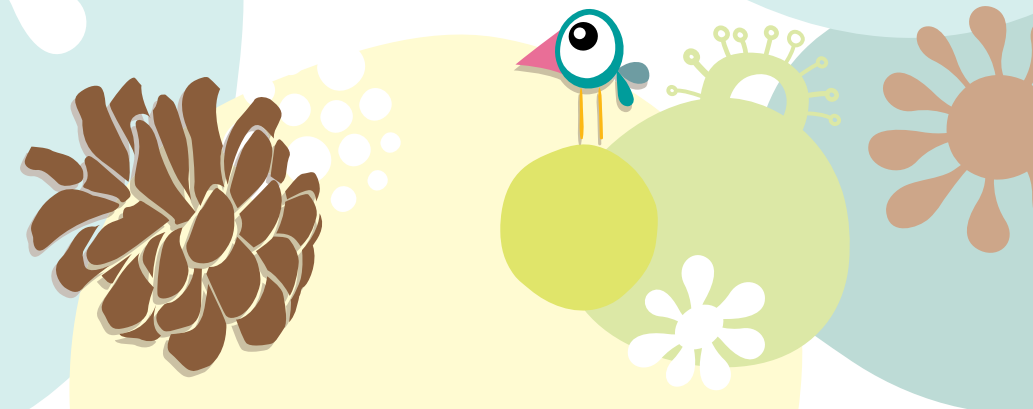
Det är eftermiddag och sexåriga Vera är ensam hemma i sitt rum. Hon är sur på sin mamma som bara är med Veras nya babybror Oliver hela tiden, tycker Vera.

– Vi leker ju nästan aldrig tillsammans längre, bara mamma och jag, tänker hon argt.

Vera har fått lov att låna sin mammas mobiltelefon en stund för att spela ett spel på den, medan mamma ammar Oliver. Vera tycker att spelet är tråkigt och att mamma blivit så dum sedan Oliver föddes. Plötsligt flyger en farlig tanke in i Veras huvud.

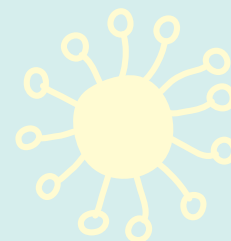
– Nu vet jag, tänker hon. Jag rymmer! Mamma kommer ändå inte att märka något. Hon sitter ju bara och ammar och ammar. Sagt och gjort. Vera smyger ner för trappan till hallen, lyfter ner sin gula jacka från kroken och smiter iväg. Men vart ska hon ta vägen? Utanför huset känner sig Vera förlorad som en fågel. Hon tittar först åt höger, sedan åt vänster. Hon ser flera lockande vägar att välja mellan. Vilken ska hon ta? Vera tar en kotte och kastar upp i luften.

– Pekar den mot mig när den ramlar ner så går jag till vänster, annars går jag till höger, tänker Vera för sig själv.
– Aha, den pekar mot mig, tänker hon, vänster alltså. Så får det bli! bestämmer hon nöjt och går iväg.

Hon promenerar en bra stund, men blir lite ledsen när hon inte ser några barn i sin egen ålder. Bara två pappor som går och pratar i mobiltelefon, med varsin barnvagn. En liten bit till vill Vera ändå fortsätta och gå. Kanske dyker det upp några barn snart?

Plötsligt är Vera på en stor parkeringsplats med skog bakom. Där ser hon några större killar som kommer emot henne och sparkar på en ölburk.

Till slut är Vera väldigt trött, andfådd och har ont i både bröstet och benen. Ena foten gör faktiskt så ont att hon inte ens kan stå på den längre.

– Vill du smaka, tjejen? frågar en av dem och de andra skrattar. Du kan få här av oss...

Vera blir rädd. Tänk om de kommer att bråka med henne? Hon bestämmer sig för att springa därifrån så fort hon kan. Skogen bakom parkeringsplatsen känns lite farlig, men hon tänker att hon säkert kan gömma sig där om pojkarna springer efter henne.

Vera smiter in bakom några granar och vågar inte titta bakåt för att se om killarna kommer efter. Hon bara springer och springer, längre och längre in i skogen.

– Tur att vi brukar träna på att springa långt på fotbolls-
träningen, tänker hon, så hon orkar springa fort och länge.

Vera sätter sig ner på en stubbe i skogen och gråter så hon skakar. Hur kunde hon tänka så dumt att hon skulle rymma? Åh, vad hon längtar efter mamma! Mamma kunde få amma Oliver hela tiden, det gör ingenting alls, bara hon får vara hos henne igen!

– Vad ska jag göra nu, alldeles ensam och vilse i skogen, där ingen vet att jag finns? tänker Vera med en klump i halsen.

– Javisst ja! Hon har ju mammas mobiltelefon i fickan! Men vem ska hon ringa? funderar hon vidare. De har bara mobiltelefoner hemma, ingen annan telefon, så det går inte att ringa hem på mammas nummer. Pappas nummer kommer hon inte ihåg och hon vet inte hur man svarar på mammas nya telefon.

Men NU kommer hon att tänka på något viktigt. Fröken i förskolan har ju talat om ett nödnummer som man kan ringa om man behöver. 1,1,2 – lätt att slå!

– Det här måste vara nöd, tänker Vera, som minns att man bara fick ringa om det hänt en olycka eller om någon hade blivit svårt sjuk eller det var inbrott eller eldsvåda eller något sådant farligt.

– Ett borttappat barn, tänker Vera för sig själv, då får man säkert ringa!

Hon torkar tårarna och tar fram mobiltelefonen.

1,1,2 trycker hon på knapparna.

– SOS 112, vad har inträffat? hör hon en kvinna fråga i luren.

Det var någon som svarade! Vera blir så glad att hon knappt kan prata!

– Jag har gått vilse i skogen! nästan skriker hon. Det var en kvinna som svarade. Killar jag blev rädd för så jag sprang rakt in i skogen och nu hittar jag inte hem och jag har jätteont i foten och inte springa längre!

– Vad duktig du var som ringde 112! säger kvinnan i telefonen. Vad heter du?

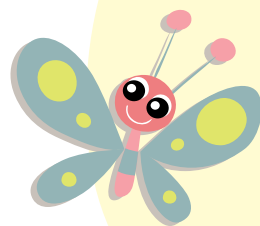
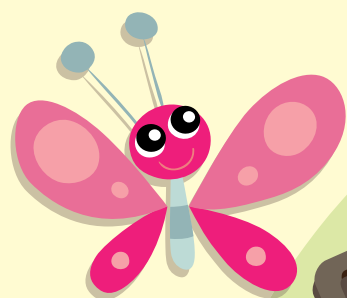
"VAD DUKTIG DU VAR SOM RINGDE 112"

– Jag heter Vera och är sex år.

– Vad bra, Vera! säger kvinnan. Jag heter Melinda och ska försöka spåra din telefon. Men vet du, du har nog inte en sådan telefon som man kan spåra, så vi får försöka hitta dig på annat sätt. Men vi ska hjälpa dig!

– Åh, vad jag blir glad! säger Vera. Tack snälla, snälla, snälla!

– Det är därför vi finns, säger Melinda. För att hjälpa till i

nöd. Var var du när du såg killarna? undrar hon

– På en parkeringsplats ganska nära oss, svarar Vera.

– Och var bor du? fortsätter Melinda fråga.

– På Björkstigen 5, svarar Vera.

– Fint, då vet jag det! svarar Melinda. Och du kan inte se någon i närheten?

– Nej, det är bara träd överallt, svarar Vera.

– Blöder du från foten eller tror du att du bara har slagit i den?

– Jag snubblade på en rot i skogen när jag sprang och det gjorde jätteont, men jag sprang bara vidare i alla fall, förklarar Vera.

– Kan du sätta dig ner där du är nu? undrar Melinda.

– Ja, jag sitter redan vid en stor stubbe, men allt är jätteläskigt.

– Sitt då kvar alldeles stilla, lugnar Melinda. Det låter som om du har stukat foten, kanske finns det någon sten i närheten som du kan lägga upp på foten på?

– Jag kan lägga den på en liten kulle med mossa på, den är ganska mjuk, säger Vera.

Det kändes bra att lägga foten lite högt.

– Vad bra, svarar Melinda. Det viktigaste är att vi hittar dig. Stanna kvar i telefon så ska vi ringa polisen tillsammans, det kan ta en liten stund innan de svarar. Sedan, när polisen är med i telefonen så pratar vi alla tre tillsammans, tills jag vet om vi behöver skicka en ambulans eller inte.

Vera väntar en liten stund. Det bultar i foten, hon är trött och törstig, men så glad att Melinda finns och att hon ringer efter en polis som ska hjälpa henne!

– Nu Vera, hör hon plötsligt Melinda säga, nu har jag med polisen i telefonen. Så nu får du berätta en gång till vad som har hänt.

Vera berättar för polisen, som lyssnar noga.

Sedan är det Melindas tur att prata.

– Jag hör att polisen kommer att ta jättebra hand om dig, Vera, så vi behöver inte skicka någon ambulans till dig. Men ifall samtalet skulle brytas innan polisen har kommit fram, så är det viktigt att du ringer mig igen.

Det lovar Vera att göra. Tänk att en polis ska komma och hjälpa henne! Det känns både bra och spännande.

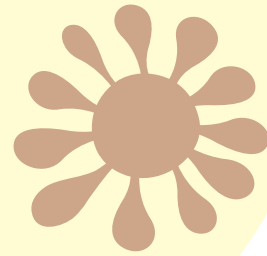
Polisen fortsätter att prata med henne i telefonen och lyckas snart lista ut var hon är. Det dröjer inte länge förrän Vera ser två poliser komma fram mot henne med snabba steg. Det är en man och en kvinna.

– Vera, ropar den kvinnliga polisen, som förstår direkt vem hon är. Vi har hittat dig! Åh, vad skönt! Hej! Jag heter Sabina!

Hon kramar om Vera, som blir så glad och lättad att hon vågar släppa fram massor av tårar och bara gråter och gråter.

– Det är jättebra att du gråter, säger Sabina. Då rinner det hemska du har varit med om ur dig fortare. Och vi har skickat hem en polis till din mamma och pappa nu, som ska berätta att vi har hittat dig och att allt kommer att bli bra.

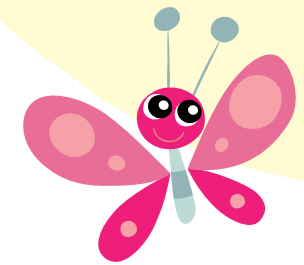
Vera följer med poliserna till deras bil. Där får hon vatten och ett äpple. Det smakar så gott! Sabina och hennes kollega Måns är trygga och snälla.

När de kommer fram till Veras hem kommer både mamma och pappa springande med utsträckta armar, glädjestrålade. – Älskade, älskade barn! Vår skatt! Tack gode Gud att du är hemma hos oss igen! Vi har varit så oroliga! VÄLKOMMEN, vår prinsessa, världens finaste unge! Äntligen är du hemma hos oss igen!

När de har kramats länge, länge och Vera har berättat alltihop flera gånger, säger hon till sist, snyftande.

– Förlåt, mamma och pappa! Jag ska aldrig mer göra något så dumt som att rymma, det förstår jag nu. Men jag var så ledsen och kände mig så ensam!

– Lilla gumman, säger pappa med tårar i ögonen. Det enda som betyder något är att du är hemma igen! Men lova att du berättar nästa gång som du känner så där! Det är viktigt för oss att veta!

– Jag lovar, svarar Vera.

Poliserna Sabina och Måns kramar om Vera en sista gång och berömmar henne för att hon har klarat av det här så bra och hjälpt dem att hitta henne i skogen. Hela familjen vinkar av poliserna när de ger sig av i polisbilen.

Pappa kramar Vera som en riktig björnpappa.

– Jag kommer att sova hos dig i natt, gumman, säger han varmt, nu när Oliver sover hos mamma. Vi ska sova så nära, så nära, och drömma om hur bra du har klarat av att lösa ditt stora äventyr, med 112 och poliser och allt!

SLUT

ELIN BRÄNNER SIG

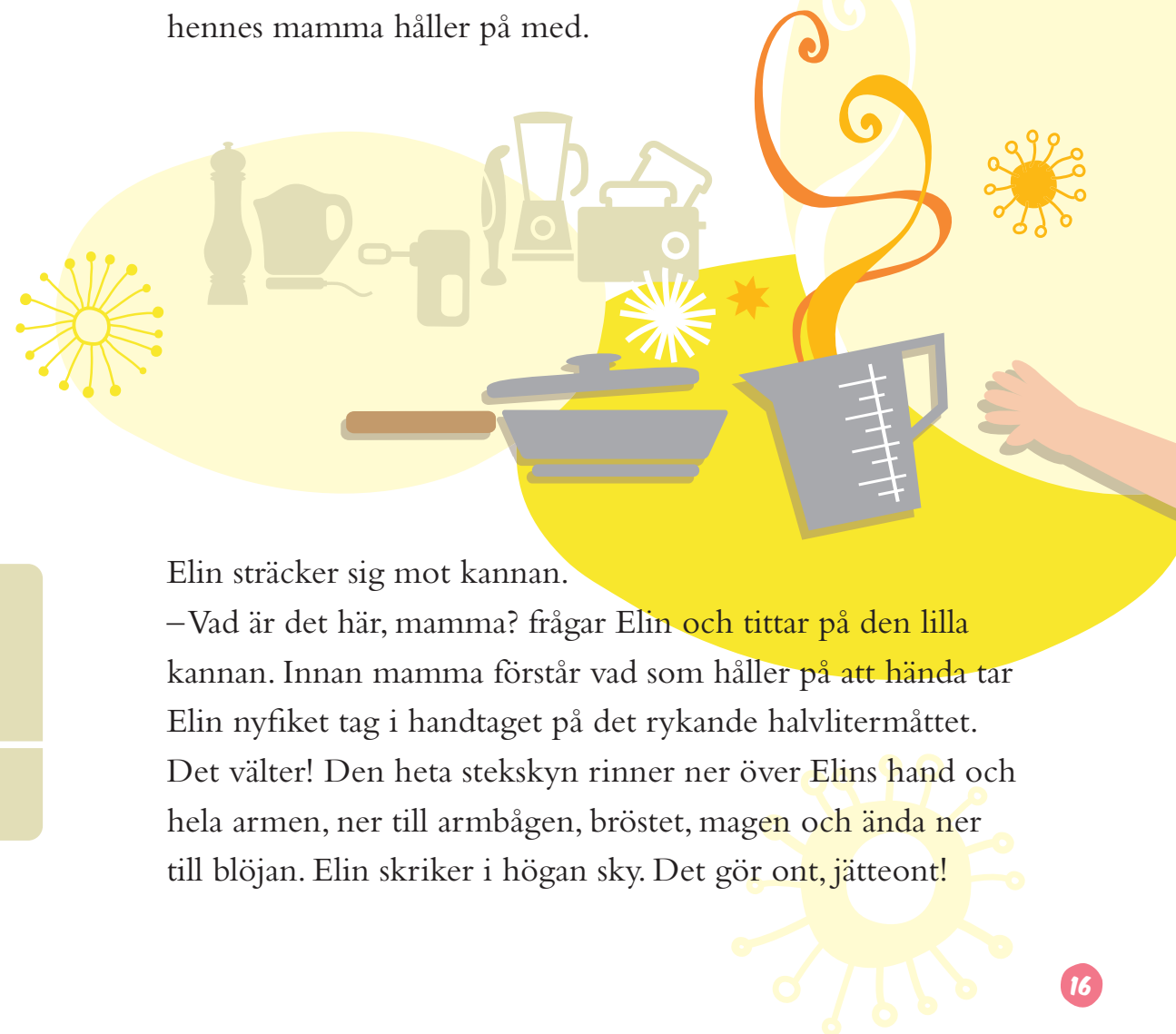
"EN LIVSVIKTIG SAGA OM ATT HJÄLPA TILL"

I ett stort härligt kök med färgglad trasmatta och rödvitrutiga gardiner sitter Elin, 3 år, i kökssoffan och knådar deg. På köksbordet står degbunkar, brödkavel och plåtar. Elin tycker om att baka.

Elinns mamma heter Cilla och står vid spisen och lagar mat. Hon har just stekt kött och ska göra en god sås av stekskyn, som är den vätska som blir kvar i stekpannan när man stekt färdigt.

Mamma Cilla häller ner stekskyn i en kanna av rostfritt stål, med handtag på. Stekskyn är så varm att det ryker om den. Cilla går till kylskåpet för att hämta lite grädde och märker inte att Elin just då tassar fram till köksbänken för att se vad hennes mamma håller på med.

Elin sträcker sig mot kannan.

–Vad är det här, mamma? frågar Elin och tittar på den lilla kannan. Innan mamma förstår vad som håller på att hända tar Elin nyfiket tag i handtaget på det rykande halvliternmättet. Det välter! Den heta stekskyn rinner ner över Elinns hand och hela armen, ner till armbågen, bröstet, magen och ända ner till blöjan. Elin skriker i högan sky. Det gör ont, jätteont!

Mamma Cilla tänker att nu ska vi kyla ner det här, så blir det nog bra. Hon spolar försiktigt den skrikande Elin under kranen, men får se att huden börjar lossna, nästan som när man skalar en apelsin. Då förstår hon att det är riktigt illa och ringer genast nödnumret, 112.

– SOS 112, vad har inträffat? frågar en man i luren.
– Min lilla Elin, 3 år, har bränt sig! ropar Cilla.
– Var finns ni? frågar mannen.
– På Näckrosvägen 4, svarar Cilla.
– Tack, säger mannen. Var har hon bränt sig och hur stort är det? Är det som en femkrona ungefär eller mer som en handflata, eller över hela armen?
Cilla beskriver så noga hon kan var det är rött och bränt på Elin. Hon berättar också att hon redan har provat att spola med svalt vatten, men att huden lossnar som ett apelsinskal.

Då berättar SOS-mannen att en ambulans är på väg och förklarar hur Cilla ska göra.

– Ta av henne alla kläder och sätt henne naken under duschen eller i badkaret. Det är viktigt att försiktigt kyla hela det brända området, förklarar han.
– Då räcker inte en vanlig kran. Sätt henne direkt i badkaret, och spola med duschen, fast inte med iskallt vatten, utan med ljummet vatten, lite svalare bara än kroppens egen temperatur.

Elin skriker förtvivlat och vill absolut inte sitta kvar ensam i badkaret. Hon vill bara upp till mamma. Då dyker mammas räddning upp. In från den lilla trädgården kommer Elins storebror Gustav, sex och ett halvt, springande. Han tränade basket, men har hört sin lillasysters hemska skrik och blir alldeles förskräckt när han förstår vad som hänt.

– Snälla Gustav, kan du inte ta över telefonen, ber mamma, så jag kan krypa ner hos Elin i badkaret. Det är SOS Alarm i luren, det där nödnumret 112, du vet. De berättar vad du ska göra. Du får spola på Elin med duschen. Det gör inget om du blöter ned mig också!

I vanliga fall skulle Gustav tycka det var jätteroligt att få duscha ner hela mamma, med kläder och allt, men nu tänker han bara på Elin. Han tar duschen i ena handen och telefonen i den andra.

– Hej, jag heter Gustav, säger han i luren. Jag är snart sju och mamma vill att jag pratar med dig i stället, så hon kan ta hand om Elin.

– Vad bra Gustav, säger mannen. Vad duktigt av dig! Spola då på Elin med duschen upp och ner, inte så hård stråle, utan skölj bara försiktigt, försiktigt med mjuka, tunna strålar upp och ned.

– Det ska jag göra, lovar Gustav.
– Vad bra! säger mannen. Då gör du helt rätt. Kom ihåg att inte använda iskallt vatten, det är inte bra, det ska vara ungefär som kroppen, varken kännas för kallt eller för varmt. Vilken tur att du kan hjälpa Elin!

Gustav tycker så synd om sin lilla syster.

– Hon skriker jättemycket, suckar han. Hennes hud är alldeles illröd!

– Så blir det alltid när man bränner sig, svarar mannen lugnt. Men var kvar med henne bara. Och fortsätt spola Elin försiktigt med vattnet. Det är viktigt att skölja i 10-15 minuter, ända tills ambulansen kommer. Vad duktig du är!

Elin slingrar sig som en hal ål och vill bort från alltihop. Plötsligt märker Gustav att det luktar starkt från köket. Han ser fullt med rök välla ut genom dörren och berättar det genast för mannen i luren.

– Ge då duschen till mamma och spring ut och se var det kommer ifrån, ber SOS-mannen.

– Åh, nej, olivoljan! ropar mamma, för nu kommer hon ihåg att hon hade börjat värma den i stekpannan för att steka lök innan hon sprang ut i badrummet.

Gustav ger mamma duschen och springer ut i köket. Mycket riktigt. Mamma hade glömt oljan kvar på plattan – och den hade börjat brinna!

Gustav beskriver i luren vad han ser.

– Är det öppna lågor? frågar mannen. Ser du någon eld?

– Ja, det gör jag, svarar Gustav, med uppspärrade ögon.

– Då måste du be mamma att kväva elden, säger mannen.

Spring tillbaks till henne och sätt dig du med Elin i badkaret i stället, så får mamma ta över telefonen. Nu får man **INTE** hälla på vatten på elden.

"NU FÅR MAN INTE HÄLLA PÅ VATTEN PÅ ELDEN."

– Varför inte? frågar Gustav förvånad. Jag trodde man alltid skulle hälla vatten på eld när man ville släcka den.

– Nej, inte när det är fett som brinner, förklarar SOS-mannen. Om man häller vatten på smör eller margarin eller olja, när det brinner, så blir det en explosion i stället. Det är livsfarligt! Akta dig!

Gustav springer tillbaka till badrummet och ger sin mamma telefonen. Han hoppar ner till sin lillasyster i badkaret.

– Mamma, du måste släcka elden i stekpannan, säger Gustav.

– Hur ska jag släcka den då? frågar mamma mannen i telefonen medan hon springer ut i köket.

– Ta på dig en grillvante och ta bort stekpannan från plattan så fort som möjligt, säger mannen.

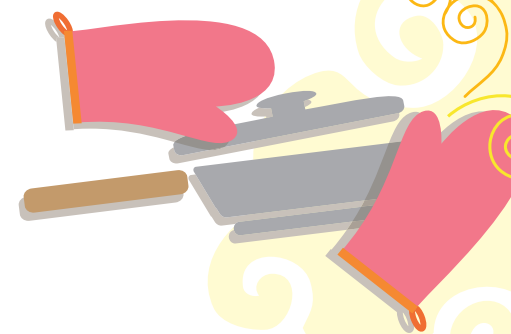
– Nu har jag gjort det, berättar Cilla.

– Fint! Stäng då av plattan, fortsätter mannen, och sätt ett stort lock på stekpannan.

– Nu har jag gjort det, säger Cilla.

– Utmärkt, säger mannen.

Strax ska du få gå ut från köket och stänga dörren om röken. Men titta först en extra gång att spisen är helt släckt och att locket är på stekpannan. Då får elden ingen luft och kommer att slockna.

SOS-mannen berättar att han har skickat efter en brandbil också medan mamma Cilla springer in i badrummet, där det svala vattnet som har spolat över Elin länge har gjort att det inte svider lika mycket i hennes skinn längre. Elin har skrikit så hon är alldeles slut och mamma kryper ner till henne igen och ger Gustav telefonen. Han hör SOS-mannens varma röst i luren.

– Nu ser jag på min karta att ambulansen precis är utanför er dörr, säger han till Gustav. Kan du gå och öppna så att de kommer in, tror du?

Den blöta Gustav öppnar för ambulansmännen och visar dem in till Elin.

– Hur länge har ni spolat vatten? frågar de.

– Jättelänge, det känns som flera timmar, svarar Gustav.

SOS-mannen hör ambulansmännens fråga och ber Gustav berätta att Elin har spolats i ungefär 15 minuter, det kan han se på sin klocka.

– Vad bra, då kan vi ta henne med oss nu med några torra handdukar bara, svarar de.

Det luktar hemskt illa i huset och när brandmännen från Räddningstjänsten kommer in vädrar de ut ordentligt.

– Åh, vad skönt med frisk luft! säger Gustav.

Brandmännen kontrollerar att det inte brinner i fläkten ovanför spisen.

Elin har väldigt, väldigt ont och det tar lång tid att läka brännskador. Men det är tur att mamma Cilla och Gustav spolat av henne så länge med ljummet vatten, förklarar ambulansmännen, i stället för att slänga in henne i en bil och åka till sjukhuset. Tack vare det klarade hon av det hela mycket bättre än hon hade gjort annars. För om man inte svalkar av en brännskada direkt, så fortsätter det bara att bränna ner i huden, förklarar de!

I ambulansen blir Elin inlindad i filter för att inte börja frysa och de pratar med henne hela tiden. Mamma Cilla sitter bredvid, fortfarande alldeles sjöblöt, med en handduk omkring sig.

När ambulansen kommer fram till sjukhuset står ett helt brännskadeteam beredda att ta emot Elin. Fast just då är mamma Cilla i något som kallas chock – och då kan man inte tänka klart och klokt, för man har blivit så rädd. Hon vill inte släppa ifrån sig sin Elin till någon annan.

Då stiger en stor, varm, äldre undersköterska fram med utsträckta armar och ett stort leende. På sjungande norrländska säger hon:

– Men NU har ni tur! Det är JAG som är Brännskade-Barbro!

Cilla blir varm och trygg i hela kroppen. Tacksamt räcker hon över sin lilla dotter till Brännskade-Barbro.

**"MEN NU HAR NI TUR!
DET ÄR JAG SOM ÄR BRÄNSKADE-BARBRO!"**

Elin får en sorts nätstrumpa över kroppen med tunna kompresser så att alla brännblåsor kan luftas, för när brännskador läker kommer det alltid vätska ut ur sårn och då behövs luft.

Elin får ligga kvar på sjukhuset, så de kan hjälpa henne om hon skulle få ont eller feber eller kanske bakterier i sårn. Efter ett tag byter Elin skinn, där det har blivit mest bränt (precis som en orm eller ödla, tänker Gustav när han är på besök).

Huden läkte fint, men Elin och Gustav har bestämt sig för att aldrig någonsin vara med om det här igen om de kan slippa. De har lärt sig att ha stor respekt för allt som kan bli mycket varmt. Till och med solen kan ju ge brännskador, fast den är så långt bort!

Så fort Elin och Gustav ser en spisplatta nuförtiden, eller en kastrull eller stekpanna eller kaffekanna eller något annat som kan vara varmt, tar de alltid först försiktigt reda på att den INTE är het.

Kan ni komma på något annat som kan vara varmt och man kan bränna sig på? Och hur ska man veta om det är varmt eller inte?

SLUT

PYSSEL OLYCKAN

"EN LIVSVIKTIG SAGA OM ATT SAMARBETA"

Det är pysseldag på förskolan Körsbäret. Här ska göras små kuddar i tusen olika färger och former! Med längtande ögon väljer barnen från en stor hög av tyger, garner, bomull, fjädrar...

Hannah behöver hjälp till toaletten och fröken Linda lämnar barnen vid bordet för att följa med. En glad, fantasifull pojke som heter Dino har valt ut ett orangefärgat sidentyg till sin kudde. Han ska just börja klippa när han får se frökens, mycket vassare, sax lite längre bort på bordet.

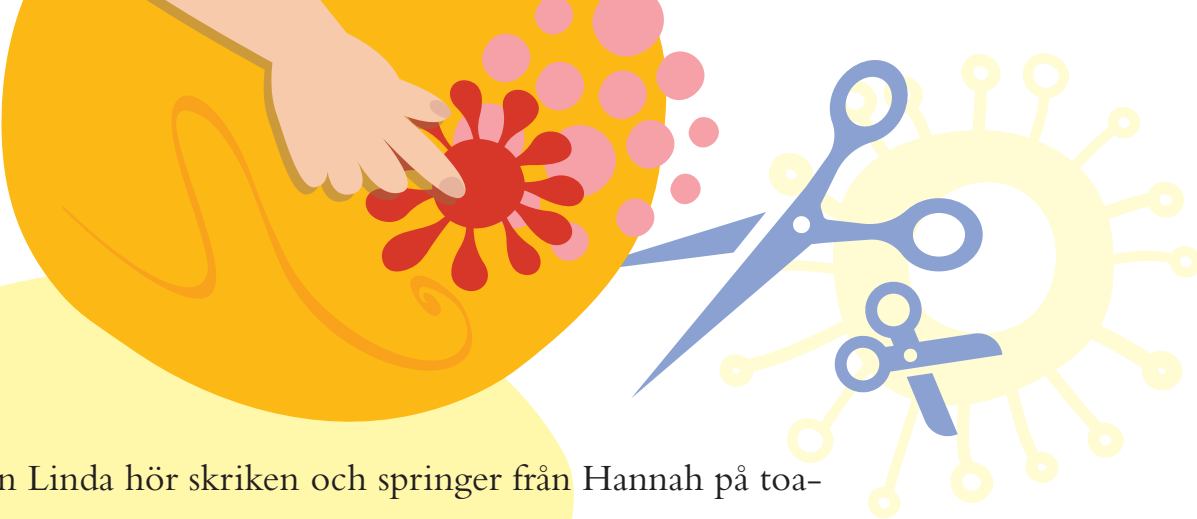
– Med den kommer det att gå mycket lättare, hinner han tänka, innan han tar tag i saxen, sträcker tyget och börjar klippa. Snapp, snapp, låter det om saxen. Plötsligt tittar han förvånat på det orangea tyget. Vad nu då? tänker han. Det blir ju alldeles rött där jag klipper! Hur kan det bli det?

Dino stirrar på tyget och på sin hand, när han plötsligt ser samma röda färg breda ut sig där... Nu skriker han till.

Plötsligt känner han smärtan i fingret.

– Ajajaj, jag har klippt mig i handen! Det kommer blod ur klippsåret och de andra barnen rusar dit och skriker: "Det blöder, det blöder"!

Fröken Linda hör skriken och springer från Hannah på toaletten. Hon rusar fram till Dino, som är lite rädd att hon ska skälla på honom för att han använt frökens förbjudna sax. Men fröken säger inget om det. Hon tar bara snabbt fram första hjälpen-lådan och plockar fram bandage och kompreser. Sedan sätter hon Dino i sitt knä.

– Förlåt, snyftar Dino, jag vet ju att man inte får använda din sax... Fröken svarar att hon borde ha lagt den så att inget barn kunde komma åt den och nu ska de bara se till att hjälpa Dino med såret så fort som möjligt. Linda ringer på en högtalare telefon, som står på bänken, till skolsyster Stina.

Linda vet att skolsyster precis är på väg i sin bil till en annan skola för att vaccinera barn, men hon vill gärna höra med syster att hon gör rätt.

– Dino har klippt sig i fingret, förklarar hon för Stina. Det kommer rejält med blod! Syster Stina frågar vilket finger det är och var på fingret klippet är. Linda svarar att det är i pek-fingret, ute vid toppen. Syster Stina fortsätter att fråga:

– Hur långt är såret och hur djupt är det?

Barnen vågar inte riktigt titta, men Linda svarar att det är ungefär en halv centimeter långt och inte så djupt, fast det blöder mycket. Syster Stina förklarar i telefonen att det behövs ett tryck mot såret, med en ren tygbit eller handduk, så man får stopp på blödningen.

– Har ni en ren handduk eller tyg? frågar hon.

– Ja, det har vi! ropar barnen och några rusar efter rena handdukar i linneskåpet. Syster Stina beskriver hur de ska göra i telefonen:

– Håll handen högt, över hjärtat. Då pumpar inte blodet ut så mycket. Kan ni klippa till en remsa som ni kan knyta runt fingret? ber hon. Under tiden kan ni ta en handduk och bara hålla den runt såret. Barnen klipper till en lagom remsa.

"HÅLL HANDEN HÖGT ÖVER HJÄRTAT"

– Nu har vi en remsa som är lite över en decimeter lång, berättar Linda. Hur ska vi göra med den?

– Knyt över såret, svarar syster, så att ni får som ett tryck över skadan. Men knyt inte för hårt, för då kan blodet rinna som det ska. Dino sitter i frökens knä och håller upp sin hand. Armbågen vilar på ett bord och fröken håller upp hans underarm.

– Hur länge ska han sitta så där? undrar syster Stina.

– Tills det slutar blöda, svarar syster Stina.

– Vad ska man göra sedan då? undrar Leon, som är nyfiken och hjälpsam.

– Man ska skölja av det värsta under en kran, svarar syster Stina, och sedan klappa det torrt – men inte med bomull som fastnar – och inte med papper, utan med en ren handduk eller tyg. Efter det får ni sätta på ett plåster.

"MAN SKA SKÖLJA AV DET VÄRSTA UNDER EN KRAN"

Leon frågar igen:

– Behöver vi prata med dig mer nu då?

– Nej, det behövs inte, svarar Stina. Inte om det slutar blöda och om Dino inte blir sämre på något sätt. Då får ni ringa igen. Fast nu stänger jag av telefonen, för jag ska in och ge några barn vaccin.

De har precis lagt på luren, gjort färdigt bandaget till Dino och ringt hans föräldrar, som ska komma och hämta honom, när bokhyllan bakom fröken välter med ett brak. Det är Hassan, som har klättrat upp där för att se Dino lite bättre. Han har tur och får inte bokhyllan över sig, men den faller så illa att Linda får en av kanterna i huvudet. Hon ramlar omkull och ligger sedan alldeles stilla på golvet.

Dino tänker inte längre på sin hand utan ropar med rädsla i rösten:

– Linda! Hur gick det? Men Linda svarar inte. Hon ligger bara kvar, alldeles tyst på golvet.

– Vad gör vi nu? frågar barnen. Leon får en idé.

– Jag vet! Nu får vi nog lov att ringa det där nödnumret som vi har tränat på!

– 112! Lätt att slå? ropar alla barnen i kör. Jaaa!

Jag kan ringa! ropar Vanessa. Vi tar och använder den där högtalande telefonen igen! Vanessa slår siffrorna, 1,1,2.

– SOS 112 vad har inträffat? frågar en röst i telefonen. Vanessa förklarar att deras fröken, Linda, har fått en bokhylla i huvudet och ligger alldeles stilla på golvet och inte svarar när man pratar med henne.

– Vem är du som ringer? undrar kvinnan i telefonen.

– Jag heter Vanessa och är sex år och går på Körsbärets förskola.

– Fint! Hej Vanessa! Då vet jag var du är någonstans. Vad bra

att du ringer oss! Jag heter Olga. Men allra först vill jag veta, andas er fröken bra?

– Hur vet man det? frågar Vanessa.

– Jo, berätta för mig, ber Olga. Hur ligger er fröken? Ligger hon på sidan?

– Nej, hon ligger på rygg, svarar Vanessa. Då ber Olga att Vanessa ska lägga sitt öra framför frökens mun och känna efter om hon andas, eller hålla sin hand framför hennes mun för att känna efter om det kommer någon luft därifrån.

Vanessa gör som Olga säger och berättar att Linda andas bra, att det kommer ut luft som det ska.

– Vad fint, säger Olga. Då vill jag veta om ni ser några skador någonstans.

– Hur ser det ut i så fall då? undrar barnen.

– Jo, svarar Olga, ni ska se om det blöder någonstans eller om en arm eller ett ben ligger konstigt.

Barnen tittar efter.

– Oj, titta där! ropar Leon. Linda har en stor bula i pannan!

Den börjar bli alldeles blå.

Olga förklarar i högtalartelefonen:

– Det viktigaste är att ni inte flyttar fröken i onödan. Låt henne ligga helt stilla och kontrollera bara att hon andas bra hela tiden, tills ambulansen kommer. Jag har redan skickat iväg en till er.

– Och hämta gärna någon filt att lägga på fröken, fortsätter hon, så att hon inte blir kall, även om det är varmt inomhus. För när kroppen blir skadad behövs blodet för att ta hand om skadan, i stället för att värma kroppen, och då är det lätt att man blir kall.

– Kan ni kontrollera en gång till att andningen går bra, är ni snälla? ber Olga. Och kan någon springa efter en annan vuxen?

– Jadå, Jonatan och jag gör det på en gång, lovar Alex. Han och Jonatan springer iväg. Vanessa lyssnar på frökens andning igen och berättar för Olga.

– Det låter faktiskt lite konstigt nu när hon andas, inte som förut, säger hon.

Då ber Olga att de ska lägga över fröken på sidan och se om det blir lättare för henne att andas då.

– Ja, nu låter det mer som vanligt igen, säger Vanessa, men det är som om hon sover jättedjupt.

– Jag förstår, säger Olga. Ni har verkligen gjort allt ni kan och ambulansen är strax där. Vad duktiga ni har varit!

"VAD DUKTIGA NI HAR VARIT!"

– Fortsätt bara att se till att fröken andas bra och berätta om hon blir sämre.

Men det behövs inte, för nu kommer ambulansen in på förskolegården, med blåljusen på. Två ambulansförare hoppar ut med en bår emellan sig. De hälsar på barnen och kontrollerar direkt att Linda andas. De försöker få kontakt med henne också, men det lyckas inte. De till och med nyper henne för att se om hon reagerar, men Linda märker ingenting.

– Ni har skött det här jättebra, säger ambulansförarna till barnen. Och vi ska hjälpa er fröken. Vi tar med henne i

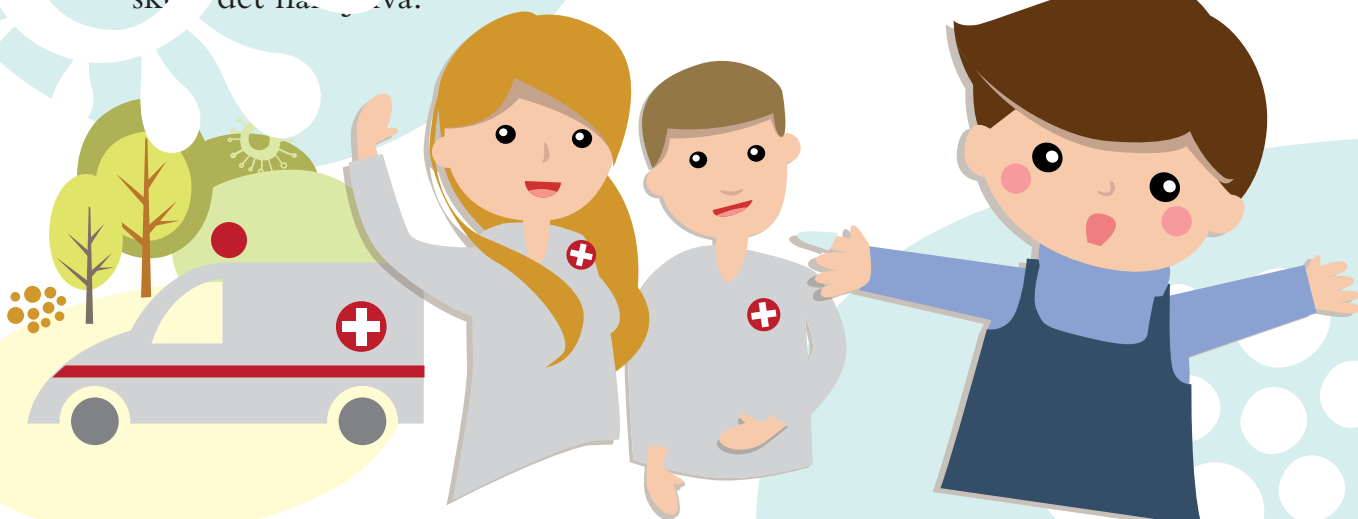
ambulansen, så får hon hjälp av oss där och sedan på sjukhuset.

– Har hon dött? undrar Dino oroligt. Han har nästan glömt bort att han klippte sig i fingret för bara en liten stund sedan.

– Nej då, svarar ambulansförarna. Fröken har nog bara slagit i huvudet ordentligt, kanske fått en hjärnskakning.

Under veckan kommer en extrafröken som heter Ebba komma hit.

Hon tror inte på sina öron när hon förstår hur bra barnen har skömt det här veckan.

– Och vad fint att ni har fått lära er hur bra det känns att få hjälpa någon som råkat illa ut! säger hon. Jag är så stolt över er! Jag tror faktiskt att vi tar och gör en fruktsallad och lite havrebollar och firar det här, fast det inte är fredag.

– Jaaa! ropar alla barnen. Vi dukar med allt pysslet! Och gör det vackraste festbord man kan tänka sig!

Alla barnen pyntar bordet och använder all sin fantasi.

Fröken Linda hade fått en hjärnskakning och fick ta det lugnt resten av veckan. Men redan veckan därpå var hon tillbaka hos sina kära förskolebarn. Då hade det varit en vaktmästare i deras rum. Han hade skruvat fast alla bokhyllorna ordentligt i väggen, med extra starka skruvar. Och vet ni vem som hjälpte honom allra mest? Det var Hassan...

